

Az Európai Unió magyar elnökségének iparjogvédelmi programja

Ficsor Mihály

Magyar Szabadalmi Hivatal

Az iparjogvédelmi torta szeletei

(MIE-továbbképzés, Siófok, 2010. május 6-7.)

Áttekintés

- I. Az Európai Unió elnöksége: feladatok és lehetőségek
- II. Az EU elnökségére történő felkészülés Magyarországon
- III. Az EU magyar elnökségének iparjogvédelmi programja:
  - szabadalmak,
  - védjegyek,
  - jogérvényesítés,
  - nemzetközi szervezetek (pl. WIPO, ESZSZ).

I. Az EU elnöksége: feladatok és lehetőségek

1. A Lisszaboni Szerződés főbb újdonságai
2. Az elnökség munkáját meghatározó szabályok
3. Elnökségi feladatok: programozás, az ülések előkészítése és vezetése, a Tanács képvisellete az Európai Parlamentben
4. Az elnökség lehetőségei: összeurópai szempontok pártatlan megjelenítése *versus* nemzeti érdekérvényesítés

I. Az EU elnöksége: feladatok és lehetőségek

A Lisszaboni Szerződés főbb újdonságai:

1. Európai Tanács: 2,5 évre választott állandó elnök az elnökségben soros tagállam miniszterelnöke/államfője helyett;
2. Külügyek Tanácsa, Politikai és Biztonsági Bizottság: az EU külügyi és biztonságpolitikai főképviselője;
3. az EU képviselete harmadik országok felé és a nemzetközi szervezetekben: közös kül- és biztonságpolitika területén – a főképviselő, az Európai Külügyi Szolgálat (uniós delegációk) útján; ezen kívül – lényegében az eddigi rend marad (bár ez vitatott);
4. „trió”: a tagállamok előre meghatározott hármas csoportja, 18 hónapon keresztül – közös program alapján, egymást segítve, 6 havonta váltva egymást.

I. Az EU elnöksége: feladatok és lehetőségek

Az elnökség munkáját meghatározó szabályok:

1. az EUSZ és az EUMSZ [különösen: EUSZ 16. cikk (9) bek. és EUMSZ 236. cikk b) pont];
2. a Tanács eljárási szabályzatának elfogadásáról szóló, 2009. december 1-jei 2009/937/EU tanácsi határozat;
3. a Tanács elnökségének gyakorlásáról szóló, 2009. december 1-jei 2009/881/EU európai tanácsi határozat és az ennek végrehajtásáról szóló, 2009. december 1-jei 2009/908/EU tanácsi határozat.

I. Az EU elnöksége: feladatok és lehetőségek

Elnökségi feladatok – programozás:

1. trió-elnökség: a 18 hónapjukra programtervezet, legkésőbb egy hónappal a hármas csoport időszakát megelőzően, az Általános Ügyek Tanácsának jóváhagyásra;
2. hét hónappal az elnökségi félév kezdete előtt: a tanácsi ülések tervezett időpontjai;
3. a hivatalba lépő elnökség: legkésőbb egy héttel az adott félév kezdete előtt a tanácsi ülések tervezett napirendje, indikatív jelleggel;
4. a tanácsi munkacsoportok üléseinek megtervezése (terem- és tolmácsigények felmérése).

I. Az EU elnöksége: feladatok és lehetőségek

Elnökségi feladatok – az ülések előkészítése:

I. Az EU elnöksége: feladatok és lehetőségek

Elnökségi feladatok – az ülések előkészítése:

1. a Tanács ülésére ideiglenes napirend – legalább 14 nappal korábban (napirendi javaslat: 16 nappal az ülés előtt a Tanács valamely tagjától vagy a Bizottságtól);
2. két rész: „jogalkotási döntéshozatal” és „nem jogalkotási tevékenységek”;
3. napirendi pontok: „A” – jóváhagyás vita nélkül; „B” – vitás;
4. le kell venni a napirendről annak a jogalkotási aktusnak a tervezetét, amelynek vizsgálatát a Coreper a tanácsi ülést megelőző héten nem fejezte be;
5. csillaggal jelölt napirendi pont: ha szavazás kérhető róla.

I. Az EU elnöksége: feladatok és lehetőségek

Elnökségi feladatok – az ülések előkészítése:

1. a Coreper feladata a Tanács munkájának előkészítése:
  - előzetesen megvizsgálja a Tanács ülésének valamennyi napirendi pontját,
  - mindent megtesz, hogy a saját szintjén megállapodást érjen el,
  - iránymutatást adhat, választási lehetőségeket vagy megoldási javaslatokat mutathat be;
2. munkacsoportok jelentéseit az elnökség készíti a Főtitkárság közreműködésével a Coreper számára (2-5 nappal a Coreper-ülés előtt);
3. munkacsoport-ülésekre: napirendi javaslat, munkadokumentumok az elnökségtől.

I. Az EU elnöksége: feladatok és lehetőségek

Elnökségi feladatok – az ülések vezetése:

1. *„az elnökség biztosítja az eljárási szabályzat alkalmazását és ügyel a viták megfelelő lefolyására”*;
2. létszámkorlát, napirendi pontok sorrendje és megvitatásuk időtartama, beszédidő korlátozása, felszólalások sorrendje, írásbeli javaslatokat kérhet, közös álláspont és „szószóló”;
3. eljárási szabályzat V. melléklete – a Tanács munkamódszerei.

I. Az EU elnöksége: feladatok és lehetőségek

Elnökségi feladatok – a Tanács képviselete az Európai Parlamentben:

1. a Tanácsot az Európai Parlamentben és annak bizottságaiban főszabályként az elnökség képviseli;
2. a Coreper elnöke – meghatározó szerepe van a rendes jogalkotási (korábbi együttdöntési) eljárásban, a Tanács nevében tárgyal az Európai Parlament képviselőivel a Coreper-től kapott felhatalmazás alapján;
3. eljárhat még: a következő elnökség, a főtitkár vagy a Főtitkárság magas beosztású tisztviselője is.

I. Az EU elnöksége: feladatok és lehetőségek

Az elnökség lehetőségei – lehetőségek az elnökségben:

1. intézményi nehézkedés, „gördülő” tervezés, partnerségi kötöttségek;
2. a Bizottság jogalkotás-kezdeményezési monopóliuma, az Európai Parlament szerepe;
3. elnökség: az összeurópai szempontok pártatlan megjelenítése vagy különleges alkalom a nemzeti érdekérvényesítésre;
4. befolyás: programozás, előkészítés, ülésvezetés útján, kevésbé a szokásos „tagállami mezben” történő nyílt fellépéssel;
5. informális kapcsolatok; intézményesített partnerek (a trió tagjai, a következő trió, a Főtitkárság, a Bizottság, az EP);
6. kulcsszereplők az iparjogvédelemben: a Tanács szellemi tulajdonért felelős munkacsoportja (többféle „formációban”), a Coreper, a Versenyképességi Tanács.

II. Az EU elnökségére történő felkészülés Magyarországon

1. A felkészülés összehangolása és fórumai
2. Az elnökségi stáb felállítása és képzése
3. Elnökségi „naptár” – programozás
4. Arculat és kommunikáció
5. Strukturált együttműködés a trión belül

II. Az EU elnökségére történő felkészülés Magyarországon

A felkészülés összehangolása és fórumai:

1. EU-elnökség Bizottság [2079/2007. (V. 11.) Korm. h.]: a magyar elnökség előkészítésére és a „*kormányzati intézkedést igénylő aktuális kérdések megvitatására*”:
  - program és arculat;
  - „*társadalmi és politikai konszenzus*”;
  - „*emberi és költségvetési erőforrások*” biztosítása;
  - a miniszterelnök vezetésével, miniszteri és államtitkári részvétellel;
  - titkárság: KÜM és MEH, szakértői munkacsoport támogatásával;
2. Európai Koordinációs Tárcaközi Bizottság [EKBT, 1123/2006. (XII. 15.) Korm. h.] – állandó napirendi pont az ülésein az elnökségi felkészülés;
3. Kormány és Országgyűlés között 2008 márciusa óta: EU-elnökségi munkacsoport.

II. Az EU elnökségére történő felkészülés Magyarországon

Az elnökségi stáb felállítása és képzése:

1. a 2249/2007. (XII. 23.) Korm. h., a 2155/2008. (XI. 5.) Korm. h. és az Európai Unió soros magyar elnökségében közvetlenül résztvevők kiválasztásáról, képzéséről és anyagi elismeréséről szóló 374/2007. (XII. 23.) Korm. r. alapján;
2. elnökségi stáb (700 fő), dossziéfelelősök (350-400 fő), titkársági munkatársak (80 fő), továbbá határozott idejű létszámbővítés (211 fő a központi közigazgatásban [MSZH: 2 fő], 202 fő a külképviselleteken);
3. elnökségi képzés: szakmai (elnökségi alapismereti és „integrált”) képzés, idegen nyelvi képzés (angol és francia nyelvre), elnökségi „kompetenciák” fejlesztése;
4. anyagi elismerés: EU-elnökségi pótlék.

II. Az EU elnökségére történő felkészülés Magyarországon

Az elnökségi naptár összeállítása:

1. a spanyol-belga-magyar elnökségi trió 18 havi programját már jóváhagyta az Általános Ügyek Tanácsa (2009 decemberében);
2. magyar elnökségi program:
  - a Tanács üléseinek időpontjai és naprendjei;
  - ehhez igazodó tervezés a Coreper-t és a tanácsi munkacsoportokat illetően;
  - informális tanácsi ülések, konferenciák az egyes szakterületeken (iparjogvédelmi konferencia: *Global and European Initiatives for Sharing Work between Intellectual Property Authorities*, jogérvényesítési blokkal kiegészítve, Budapest, 2011. május);
  - a KÜM módszertani útmutatója szerint.

II. Az EU elnökségére történő felkészülés Magyarországon

Arculat és kommunikáció:

1. elnökségi logó – első ízben (részben) közös logó a trió számára: *„az elnökségi logó az Európára utaló 18 hónapra szóló közös elemek mellett tartalmazzon egy változó, a hat hónapos elnökséget adó tagállam nemzeti sajátosságait tükröző elemet”* (KÜM);
2. az elnökségi logó védjegyjogi helyzete: MSZH-nál M1000540 számú bejelentés, meghirdetve, a BPHH-nál 008685323 számon jelentették be és már lajstromozták;
3. elnökségi domain-nevek (eutrio.es, eutrio.be és eutrio.hu) lefoglalása;
4. arculati kézikönyv, EU-elnökségi dekoráció és ajándékok;
5. kommunikáció: külön stratégia szerint.

II. Az EU elnökségére történő felkészülés Magyarországon

Magyar elnökségi logó:

II. Az EU elnökségére történő felkészülés Magyarországon

Együttműködés a trión belül:

1. az európai „elvárások” szerint: közös program alapján, egymást segítve;
2. politikai szinten (miniszterelnöki, külügyminiszteri szinten és az európai ügyekért felelős államtitkárok között) és a szakértők között;
3. kijelölt központi kapcsolattartók (*focal points*) segítségével;
4. bekapcsolódás a munkacsoport-üléseket megelőző ún. *briefing*-ekbe

III. Az EU magyar elnökségének iparjogvédelmi programja

Elnökségi program az iparjogvédelem területén:

- szabadalmak,
- védjegyek,
- jogérvényesítés,
- nemzetközi szervezetek.

III. Az EU magyar elnökségének iparjogvédelmi programja

Kivonat a trió 18 hónapra szóló programjából
(16771/09 POLGEN 219):

„In the intellectual and industrial property field, strengthening IPR protection, inter alia through the development of a Counterfeiting and Piracy Observatory, will be one of the major priorities. Furthermore, the three Presidencies will spare no effort to reach a comprehensive agreement on the establishment of a unified patent litigation system and an EU Patent Regulation. They also await with great interest the Commission review of the EU trade mark.”

III. Az EU magyar elnökségének iparjogvédelmi programja

Kivonat a magyar elnökségi program tervezetéből:

„A tudásalapú globális gazdaság és az információs társadalom korában a szellemi tulajdon védelme a vállalkozásbarát és innovációt serkentő üzleti környezet kulcsfontosságú elemévé, alapvető versenyképességi kérdéssé vált. A jelenlegi gazdasági-pénzügyi válságból való kitörésre a legjobb esélyt az innováció és a kreativitás felkarolása kínálja. Ebben meghatározó szerep jut a szellemi eredmények jogi oltalmát biztosító szellemi tulajdonnak.

Az integrációnak azon a szintjén, amelyre az Európai Unió a Lisszaboni Szerződéssel jutott, immár elengedhetetlen a szellemi tulajdon európai uniós kereteinek átfogó megújítása. Az európai versenyképesség szolgálatában hatékonyabbá kell tenni mind az oltalomszerzés, mind pedig a jogérvényesítés intézményeit és eljárásait. Ezzel lehet elérni, hogy a vállalkozások valóban kihasználhassák a belső piac előnyeit, valamint hogy számottevően csökkentsük a hamisítás és a kalózkodás káros – korántsem csak a jogosultakat sújtó – gazdasági és társadalmi hatásait. A szellemi tulajdon uniós kereteinek fejlesztése nem öncél, arra csak a többi uniós politikával összhangban, valamennyi érdek körültekintő figyelembevételével kerülhet sor.

III. Az EU magyar elnökségének iparjogvédelmi programja

Kivonat a magyar elnökségi program tervezetéből (folytatás):

Az EU egészére kiterjedő hatályú uniós iparjogvédelmi oltalmi formák kiépítése, illetve felülvizsgálata során egyensúlyra kell törekedni. Ilyen kizárólagos jogot, monopóliumot csak az innováció ösztönzéséhez és a belső piac megfelelő működéséhez szükséges mértékben indokolt biztosítani – a többi (pl. versenypolitikai vagy éppen egészségpolitikai) szempont és érdek indokolatlan sérelme nélkül. Egyensúlyi helyzetet kell fenntartani az uniós és a nemzeti szintű oltalom között is, hogy a vállalkozások a jövőben is kiválaszthassák az üzleti igényeiknek leginkább megfelelő hatályú (és ehhez igazodó költségű) oltalmat. Az Európai Unió vállalkozásai számára az a legkedvezőbb, ha az uniós oltalmi formák mellett fennmaradó nemzeti oltalmi rendszerek hálózatba szervezhető infrastruktúrájára támaszkodhatnak, amikor szellemi alkotásaik vagy árujelzőik védelmét igénylik. Ezeknek a nemzeti rendszereknek az egész Európai Unió területére kiterjedő hatályú oltalmi formákkal való harmonikus együttélése és jótékony egymásra hatása az uniós gazdaság egészét is jelentős versenyelőnyhöz juttathatja.”

III. Az EU magyar elnökségének iparjogvédelmi programja

Szabadalmi csomag (?):

1. rendlettervezet az uniós szabadalomról [EUMSZ 118. cikk első albekezdés];
2. rendlettervezet az uniós szabadalom fordítási követelményeiről [EUMSZ 118. cikk második albekezdés];
3. az Európai és Közösségi Szabadalmi Bíróságról szóló megállapodás tervezete [EUMSZ 218. és 352. cikk];
4. az EU csatlakozása az ESZE-hez és az ESZE ehhez szükséges felülvizsgálata.

III. Az EU magyar elnökségének iparjogvédelmi programja

Rendelettervezet az uniós szabadalomról:

1. rendes jogalkotási eljárás, minősített többség, az Európai Parlament társjogalkotó;
2. csak a fordítási szabályokat megállapító rendelettel együtt léphet hatályba;
3. kiindulás: a Versenyképességi Tanácsban 2009 decemberében elfogadott általános megközelítés (16113/09 ADD 1, PI 122);
4. Európai Parlament: a 2003. évi vélemény az első olvasatban adott véleménynek tekinthető;
5. bizonytalansági tényezők: a fordítási rendelet sorsa, az Európai Bíróság véleménye a bíráskodási megállapodásról, a spanyol és a belga elnökség működésének hozadéka.

III. Az EU magyar elnökségének iparjogvédelmi programja

Rendelettervezet az uniós szabadalomról – a hazai álláspont és a magyar elnökség „naptára”:

1. általános, de nem feltétlen támogatás – szükséges: a magyar gazdaság számára is kimutathatóan kedvező hatás;
2. az uniós szabadalom fenntartási díja tükrözze az oltalom területi hatályát és ebből adódó értékét is;
3. nyilatkozatban is a 2009. évi tanácsi következtetések elfogadásakor: a nemzeti, az európai és az uniós szabadalmi rendszer harmonikus együttélése, egyensúlya meghatározó követelmény;
4. „csomagban”: fordítási rendelettel és bírászkodási megállapodással együtt;
5. napirenden: 7-8 munkacsoport-ülésein, valamint a Versenyképességi Tanács mindkét (2011. márciusi és májusi) ülésén.

III. Az EU magyar elnökségének iparjogvédelmi programja

Rendelettervezet az uniós szabadalom fordítási követelményeiről:

1. különleges jogalkotási eljárás, egyhangúság, konzultálás az Európai Parlamenttel;
2. az uniós szabadalomról szóló rendelet hatálybalépése e rendelet hatálybalépéséhez van kötve;
3. kiindulás: a Versenyképességi Tanács 2009 decemberében megerősítette a két rendelet együttes hatálybalépésének követelményét;
4. bizonytalansági tényezők: informális háttéralkuk – még a trió többi tagja számára sem követhetően.

III. Az EU magyar elnökségének iparjogvédelmi programja

Rendelettervezet az uniós szabadalom fordítási követelményeiről - a hazai álláspont és a magyar elnökség „naptára”:

1. fordítás: csak a szabadalmas felelőssége, kockázata és költsége lehet;
2. gépi fordítás: középtávon sem megfelelő a minősége;
3. elfogadható: a 2003. évi közös politikai megközelítés vagy a Londoni Megállapodás modellje (+ esetleg: „*English only*”);
4. a fordításhoz jogkövetkezmények fűződnek: legyen a hatályosulás feltétele, a hibás fordítás következményeit a szabadalmas viselje;
5. „csomagban”: az uniós szabadalomról szóló rendelettel és a bírászkodási megállapodással együtt;
6. napirenden: 7-8 munkacsoport-ülésein, valamint a Versenyképességi Tanács mindkét (2011. márciusi és májusi) ülésén.

III. Az EU magyar elnökségének iparjogvédelmi programja

Az Európai és Közösségi Szabadalmi Bíróságról szóló megállapodás tervezete:

1. az EUMSZ: 218. cikke szerinti szerződéskötési eljárás, egyhangúság, az Európai Parlament egyetértésével;
2. az Európai Bíróság véleménye az EUMSZ 218. cikkének (11) bekezdése alapján arról, hogy a megállapodás összeegyeztethető-e az EU alapszerződéseivel;
3. kiindulás: a megállapodás-tervezet legutolsó változata (7928/09 PI 23 COUR 29) és a Versenyképességi Tanács 2009. decemberi ülésén elfogadott következtetések, valamint a 2009. március 23-án kelt bizottsági ajánlás (7927/09) – felhatalmazás-kérés és irányelvek a megállapodásról való tárgyalásokhoz;
4. bizonytalansági tényezők: az Európai Bíróság véleménye, a harmadik országok reakciója.

III. Az EU magyar elnökségének iparjogvédelmi programja

A bírósági megállapodás tervezete – a hazai álláspont és a magyar elnökség „naptára”:

1. alapvető elvárások: jogérvényesítési költségek csökkentése, a fórumrendszer elérhetősége, egységes jogalkalmazás;
2. „fegyverek egyenlősége” – hatékony jogérvényesítés *versus* rosszhiszemű alaptalan perbefogás kizárása;
3. nyelvi rezsim – tegye lehetővé a részt vevő államok hivatalos nyelvének használatát;
4. „csomagban”: az uniós szabadalomról és a hozzá fűződő fordítási követelményekről szóló rendeletekkel együtt;
5. napirenden: 7-8 munkacsoport-ülésem, a Coreper-hez kapcsolódó ülésen („*meeting of the representatives of Member States*”) a megállapodás aláírása a harmadik országokkal, valamint a Versenyképességi Tanács 2011. májusi ülésén.

III. Az EU magyar elnökségének iparjogvédelmi programja

Az EU és az ESZE – két opció:

1. az EU csatlakozik az ESZE-hez és ennek érdekében – figyelemmel az uniós szabadalom bevezetésére – felülvizsgálják az ESZE-t (diplomáciai értekezlet, ratifikációkkal);
2. megállapodás az EU és az ESZSZ között [ESZE 33. cikk (4) bek.] az uniós szabadalmak megadást követő adminisztrációjáról (uniós szabadalom = EU-tagállamok összességének együttes megjelölése).

III. Az EU magyar elnökségének iparjogvédelmi programja

Az Európai Unió védjegyrendszerének átfogó felülvizsgálata:

1. terv: a védjegy-irányelv (a 2008/95/EK irányelv) és a közösségi védjegyrendelet (a 207/2009/EK rendelet) módosítása az EUMSZ 114. cikke, illetve 118. cikke alapján;
2. rendes jogalkotási eljárás, minősített többség, az Európai Parlament társjogalkotó;
3. kiindulás: a Versenyképességi Tanács 2007. májusi következtetései a BPHH pénzügyi kilátásairól és a közösségi védjegyrendszer továbbfejlesztéséről, a Bizottság készülő tanulmánya a közösségi védjegyrendszer működéséről, a Versenyképességi Tanács 2010. májusi ülése elé kerülő következtetések („*Future revision of the trade mark system in the European Union*”);
4. bizonytalansági tényezők: a tanulmány eredményei és a Bizottság jogalkotási terve (tartalom és időzítés) még nem ismertek.

III. Az EU magyar elnökségének iparjogvédelmi programja

Az Európai Unió védjegyrendszerének átfogó felülvizsgálata – a hazai álláspont és a magyar elnökség „naptára”:

1. a nemzeti és a közösségi védjegyrendszer együttélése és egyensúlya maradjon fenn, ebben kulcskérdés különösen a tényleges használati követelmény területi dimenziója, a BPHH díjainak szerepe és a díjpolitika alakítása, a BPHH hatósági munkájának szemlélete és minősége;
2. irányelv: egyes opcionális szabályok kötelezővé tétele támogatható, az eljárásjogi harmonizáció kevésbé;
3. napirenden: két munkacsoport-üléssel és a Versenyképességi Tanács 2011. májusi ülésén (legfeljebb „*orientation debate*”).

III. Az EU magyar elnökségének iparjogvédelmi programja

Jogérvényesítési dosszié:

1. a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló 2004/48/EK irányelv módosítása (esetleg büntetőjogi harmonizációval is) az EUMSZ 114. (és esetleg 83.) cikke alapján;
2. rendes jogalkotási eljárás, minősített többség, az Európai Parlament társjogalkotó;
3. kiindulás: a tagállamok nemzeti jelentései és a Bizottság értékelése az irányelv végrehajtásáról;
4. bizonytalansági tényezők: a büntetőjogi harmonizáció jogalapja, a bizottsági javaslat időzítése.

III. Az EU magyar elnökségének iparjogvédelmi programja

Jogérvényesítési dosszié – a hazai álláspont és a magyar elnökség „naptára”:

1. az EUMSZ 83. cikk nem megfelelő jogalap a büntetőjogi harmonizációra; kell-e több, mint amit a TRIPS-megállapodás 61. cikke előír;
2. napirenden: egy munkacsoporti ülésen, vitaindítás céljával.

III. Az EU magyar elnökségének iparjogvédelmi programja

Elnökségi feladatok a nemzetközi szervezetekben:

1. WIPO – lehetséges témák: SPLT, IGC (hagyományos tudás, folklór, genetikai források), a lisszaboni rendszer felülvizsgálata;
2. ESZSZ – tájékoztatás a „szabadalmi csomag” Európai Unión belüli helyzetéről, megnyilvánulás SPLT-témákban;
3. intézményi és hatásköri kérdései tisztázandók a Lisszaboni Szerződés nyomán.

Köszönöm a figyelmet!

